

แถลงข่าว “ม.มหิดลห่วงใย เด็กปลอดภัย ปีใหม่ 2567 ”

วันที่ 27 ธันวาคม 2566 เวลา 13.00 - 13.30 น. รูปแบบออนไลน์ ณ ห้องลานเพลิน ชั้น 2
สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล

รศ. นพ. อติศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ ผู้อำนวยการสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวว่า ในเทศกาลแห่งความสุขปีใหม่ 2567 นี้ให้ทุกครอบครัวได้ร่วมกันติดตาม ข่าวสารเรื่องภัยฝนตกน้ำหลากที่จังหวัดนราธิวาสและให้ความช่วยเหลือตามกำลัง จากบทเรียนการวิเคราะห์การตายของเด็ก 64 รายในภัยน้ำท่วมน้ำหลากในปี 2554 ได้ข้อสรุปว่า เด็กเล็กน้อยกว่า 6 ปีต้องมีผู้ดูแลใกล้ชิดและจัดพื้นที่การดูแลให้มีพื้นที่ปลอดภัยในการเคลื่อนที่ของเด็กแยกออกจากแหล่งน้ำ ไม่ว่าจะ เป็นในบ้านในครอบครัวที่ไม่อพยพหรือในศูนย์อพยพ สำหรับเด็กโตต้องสอนเรื่องจุดเสี่ยง จัดพื้นที่เล่นที่ปลอดภัยในศูนย์อพยพ และให้ใส่เสื้อชูชีพตลอดเวลาหากพื้นที่อยู่อาศัยมีน้ำล้อมรอบ ในการเดินทางด้วยเรือต้องใส่ชูชีพเสมอ ดังนั้นหน่วยกู้ชีพต้องมีชูชีพที่มีขนาดที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มอายุต่างๆไว้คอยช่วยเหลือเด็กๆ

ในประเด็นที่ 2 รศ. นพ. อติศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ ได้แสดงความห่วงใยครอบครัวที่กำลังจะพาเด็กๆไปเที่ยว เยี่ยมญาติ ในเทศกาลแห่งความสุข ปีใหม่ 2567 ในเรื่องความปลอดภัยทางถนน โดยได้นำ รายงานของสภ.ป.ในเรื่อง 7 วัน อันตรายช่วงเทศกาลปีใหม่ 2566 มาสรุปเป็นบทเรียนเตือนอันตรายแก่ทุกครอบครัวที่ โดยในรายงานพบว่า เกิดอุบัติเหตุรวม 2,440 ครั้ง ผู้บาดเจ็บรวม 2,437 ราย ผู้เสียชีวิตรวม 317 ราย จังหวัดที่เกิดอุบัติเหตุสะสมสูงสุด ได้แก่ สุราษฎร์ธานี (79 ครั้ง) จังหวัดที่มีผู้บาดเจ็บสะสมสูงสุด ได้แก่ กาญจนบุรี (81 คน) จังหวัดที่มีผู้เสียชีวิตสะสมสูงสุด ได้แก่ เชียงราย (15 ราย) ผู้สาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุสูงสุด ได้แก่ ขับรถเร็ว ร้อยละ 34.85 ยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด ได้แก่ รถจักรยานยนต์ โดยจังหวัดที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด

สำหรับในเด็กที่โดยสารรถยนต์ปัจจุบันพบ จราจรได้บังคับใช้ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 9 ปี ความสูงต่ำกว่า 135 ซม ในทางจิตวิทยาศาสตร์สุขภาพมีงานวิจัยรองรับมากมายที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของที่นั่งนิรภัยในการลดอัตราการบาดเจ็บของเด็กตั้งแต่แรกเกิดในการเกิดอุบัติเหตุทางถนน ขอให้ทุกครอบครัวให้ความสำคัญในเรื่องนี้และเปลี่ยนพฤติกรรมการดูแลเด็กทุกคนให้ได้ในปีใหม่นี้

ในประเด็นที่ 3 รศ นพ อติศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ ได้แสดงความห่วงใยในเรื่องของขวัญปีใหม่ที่มี มักจัดหาของเล่นให้กับเด็กๆ ดดยให้คำนึงถึงของเล่นที่เหมาะสมกับอายุ ได้มาตรฐาน มอก. 5 ประเภทของ เล่นของขวัญปีใหม่ที่ต้องระวัง ได้แก่

1. ของเล่นชนิดปืน ของเล่นชนิดปืนมีหลายประเภท เช่นปืนอัดลม ปืนลูกดอก ปืนเหรียญ ปืนลูกบอล เป็นต้น ของเล่นเหล่านี้อาจเป็นอันตรายต่อตาได้ การบาดเจ็บที่ตาเกิดได้จากแรงกระสุน กระแทกที่ลูกตาทำให้เกิด เลือดออกในช่องลูกตาซึ่งต้องได้รับการรักษาและการหยุดการเคลื่อนไหวในระยะแรกเพื่อป้องกันการมีเลือดออกมากขึ้น ในบางรายอาจก่อให้เกิดต่อกระจกตามาหลังการกระแทก บางรายกระสุนอาจทะลุเข้าฝังในลูกตาหรือกล้ามเนื้อตา บางรายเกิดการแตกของลูกตาและต้องผ่าตัดควักลูกตาทิ้งไป **การป้องกัน** ผู้ดูแลเด็กต้องไม่สนับสนุนให้เด็กเล่นของเล่นที่มีมีลูกกระสุนทุกชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเภทปืนอัดลมทุกกลุ่มอายุ แม้ว่าเด็กโตจะสามารถเล่นอย่างระมัดระวังตัวเองได้ก็ตาม แต่มักจะเป็นเหตุให้เด็กอื่นในบ้านได้รับบาดเจ็บ โดยเฉพาะเด็กเล็กในบ้าน ชุมชนต้องช่วยกันดูแลอย่าให้มีปืนอัดลมขายในตลาด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมมาตรฐานของเล่นได้แก่สำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต้องตรวจสอบความแรงของปืนอัดลมที่มีในตลาด รวมทั้งปืนของเล่นที่มีกระสุนทุกชนิด เมื่อพบว่ามีความแรงเกินกว่ามาตรฐานควรมีมาตรการควบคุมเรียกเก็บจากตลาด การวางขายทั่วไปควรเป็นสิ่งต้องห้าม
2. **ของเล่นประเภทมีลูกล้อ** ของเล่นลูกล้อนี้อาจมีหลายชนิดตั้งแต่เด็กทารกจะใช้รถหัดเดิน ต่อมาใช้จักรยานสามล้อ จักรยาน มีล้อทรงตัว และรถเข็นสองล้อเมื่อโตขึ้น อุปกรณ์อื่นๆเช่น รองเท้าลูกล้อ โรลเลอร์สเก็ต อินไลน์สเก็ต สเก็ตบอร์ด และสกีเตอร์ อุปกรณ์การเล่นที่ต้องอาศัยการทรงตัวเช่น รองเท้าสเก็ต สเก็ตบอร์ด สกีเตอร์นี้ ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กอายุน้อยกว่า 5 ปี เด็กก่อนวัยเรียนพละกำลังกล้ามเนื้อและความสามารถในการประสานงานของระบบประสาทยังไม่สมบูรณ์พอที่จะควบคุมอุปกรณ์สี่ล้อที่ต้องบังคับร่างกายให้เกิดภาวะสมดุลย์ในระหว่างการเคลื่อนที่ ขณะเดียวกันเด็กก่อนวัยเรียนยังไม่เข้าใจเหตุผลของความเสี่ยงต่างๆอย่างแท้จริง ต้องมีผู้ใหญ่ดูแลในระยะที่มองเห็นและเข้าถึงได้ตลอดเวลา การเล่นต้องใส่อุปกรณ์เสริมความปลอดภัยทุกครั้ง ประกอบด้วยหมวกนิรภัย สนับข้อมือ (wrist guard) สนับศอก (elbow guard) และสนับเข่า (knee guard) เนื่องจากการบาดเจ็บที่ข้อมือจะพบได้บ่อยที่สุดคือประมาณร้อยละ 40 ของการบาดเจ็บทั้งหมด และอาจรุนแรงถึงขนาดกระดูกหักและเคลื่อนได้บ่อย กลไกการบาดเจ็บเกิดจากการล้มในท่าเหยียดแขน ใช้มือยันพื้น และข้อมืออยู่ในท่าอ้อมมากเกินไป (hyperextension) ดังนั้นการป้องกันโดยเพิ่มความแข็งแรงของข้อมือโดยใช้แผ่นพลาสติกหรือโลหะเสริมข้อมือไม่ให้หักพับมากเกินไปจะช่วยลดการบาดเจ็บของข้อมือได้ ต้องเล่นในพื้นที่เตรียมไว้สำหรับเล่นโดยเฉพาะ หรือพื้นที่การเล่นต้องไม่เสี่ยงต่อการตกจากที่สูงและการถูกรถชน ต้องมีการออกแบบสนามหรือทางที่จะใช้เล่นให้เหมาะสมกับอุปกรณ์การเล่นแต่ละชนิด และต้องมีการดูแลสนามหรือทางที่จะใช้เล่นอย่างสม่ำเสมอเช่นไม่ให้มีสิ่งกีดขวาง เศษวัสดุที่จะเข้าไปติด

พันลูกถือ ผู้เริ่มหัดเล่นต้องได้รับการฝึกฝนและมีผู้ดูแลใกล้ชิด เพื่อป้องกันการบาดเจ็บจากการตก หกล้ม การบาดเจ็บส่วนใหญ่มักเกิดในผู้เริ่มเล่นครั้งแรก ดังนั้นอย่าปล่อยให้เด็กหัดเล่นเองคนเดียว การเริ่มเล่นครั้งแรกๆจะต้องมีผู้ดูแลเสมอ ผู้ดูแลเองต้องมีความรู้ว่าจะระวัง จะฝึกเด็กผู้เล่นได้อย่างไร และจะต้องปฏิบัติตามข้อ 1-4 อย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ผู้เล่นอุปกรณ์เล่นไหลต้องได้รับการฝึกการล้มตัวที่ถูกวิธีเช่นการล้มแล้วหมุนตัว ไม่ใช่ล้มแล้วเอามือเหยียดยัน ซึ่งจะก่อให้เกิดการบาดเจ็บข้อมือได้มาก

3. **ของเล่นชิ้นเล็ก** ของเล่นชิ้นเล็กเป็นอันตรายต่อเด็กที่อายุน้อยกว่า 3 ปี เด็กอายุ 4 เดือนจะเริ่มเอามือทั้ง 2 ข้างมาจับกุมกันตรงกลางแล้วเอาเข้าปากดูดอม ต่อมาจะไขว่คว้าเอาของเข้าปากได้ เด็กทารกจะเรียนรู้สิ่งแวดล้อมโดยการใช้ปากเป็นหลัก ของเล่นที่มีความกว้างน้อยกว่า 3.71 ซม. จึงไม่ควรให้เด็กเล่นหรือหยิบได้ถึง เพราะหากเด็กเอาเข้าปากแล้วสำลัก จะทำให้ติดคอจะอุดตันทางเดินหายใจได้
4. **ลูกโป่ง** พฤติกรรมเสี่ยงที่ก่อให้เกิดการอุดตันทางเดินหายใจโดยลูกโป่งนั้นมี 2 แบบ คือเด็กเล็กที่ไม่สามารถเป่าลูกโป่งได้ เลยเอาลูกโป่งไปอมแล้วสำลัก และการเล่นเศษลูกโป่งที่แตกแล้ว โดยเอาเศษลูกโป่งมายืดออกไว้ที่ริมฝีปากและเป่า ในจังหวะหายใจเข้า เศษลูกโป่งอาจจะถูกดูดเข้าไปในปากและสำลักลงหลอดลม การป้องกันอันตรายจากลูกโป่ง ไม่นอนุญาตให้เด็กอายุต่ำกว่า 8 ปี เล่นลูกโป่งที่ยังไม่เป่า ผู้ใหญ่ต้องเป็นคนเป่าลูกโป่งให้เด็กๆที่อายุน้อยกว่า 8 ปีเท่านั้น สอนและห้ามเด็กมิให้อมลูกโป่งเข้าปากลูกโป่งที่แตกแล้ว ต้องเก็บเศษลูกโป่งให้หมดทันที อย่าให้เด็กเล่นโดยเด็ดขาด
5. **วัตถุระเบิด..พลุ ดอกไม้ไฟ ไม้ขีดของเล่น** พลุและดอกไม้ไฟ มักทำให้เกิดการบาดเจ็บที่มีอยู่สูญเสียนิ้วมือ บาดเจ็บที่ตา ทำให้ตาบอด บาดเจ็บที่ใบหน้าทำให้เกิดแผลเป็น หรือไฟไหม้ทั้งตัว ทำให้สูญเสียชีวิตได้ รายงานจากสำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้วิเคราะห์ข้อมูลจาก 28 โรงพยาบาลเครือข่ายในระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ พบว่า มีผู้บาดเจ็บรุนแรงจากการถูกเปลว หรือ สะเก็ดดอกไม้ไฟ หรือ พลุ ประมาณ 500 รายต่อปี ร้อยละ 44.3 ของผู้บาดเจ็บรุนแรงทั้งหมด เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นการบาดเจ็บที่มือและข้อมือนานที่สุดร้อยละ 44.4 ในจำนวนนี้มีกระดูกนิ้วมือแตกหรือหัก ร้อยละ 25.0 รองลงมาคือ บาดเจ็บที่ศีรษะและใบหน้า ร้อยละ 14.3 ในจำนวนนี้ ส่วนใหญ่มีการบาดเจ็บที่ตาและรอบ ๆ ดวงตา รวมถึง (ร้อยละ 44.4) ร้อยละ 28.6 มีแผลไหม้ตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย จากความร้อนของเปลวไฟ และสะเก็ดดอกไม้ไฟ หรือ พลุ **การป้องกัน** อย่าให้เด็กเล่นพลุ ดอกไม้ไฟ ประทัดเป็นอันตราย ไม่ว่าจะเป็ชนิดใดก็ตาม ยานำเด็กไปอยู่ใกล้ผู้เล่นพลุ ดอกไม้ไฟ ประทัด โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น คีคคะนอง หรือ กลุ่มผู้มึนเมา เพราะจะเป็นเหตุสำคัญในการขาดความระมัดระวังและเกิดอันตรายแก่ผู้เล่นและผู้อยู่ใกล้